

SCHOOLGIDS

2019-2020

DE **MARIËNDAEL**
ONDERWIJS
SPECIALISTEN

Samen laten we elke kind groeien

Voor aanvullende en actuele informatie vragen we u onze website te bezoeken, www.mariendael.nl. Hier vindt u het laatste nieuws, een bijgewerkte agenda, foto's en andere leuke en interessante items.

INHOUD

- VOORWOORD 3
- 1 ONZE SCHOOL 5
- 2 ONS ONDERWIJS 8
- 3 ONDERSTEUNING 16
- 4 OUDERS EN SCHOOL 17
- 5 VAKANTIES, SCHOOLTIJDEN EN VERZUIM 19
- 6 VEILIGHEID 21
- 7 HANDIG OM TE WETEN 23
- CONTACT 26

NB Als we in deze schoolgids over 'ouders' spreken, kunt u ook 'verzorgers' of 'wettelijk vertegenwoordigers' lezen. Daar waar 'hij' staat, kunt u ook 'zij' lezen. Deze schoolgids is vastgesteld door het college van bestuur van De Onderwijsspecialisten, het bevoegd gezag van Mariëndael.

MARIENDAEL

SCHOOLGIDS

2019-2020

Alstublieft, voor u ligt de schoolgids van Mariëndael.

3

Een nieuw schooljaar met nieuwe uitdagingen. Onze grootste uitdaging is om ons onderwijs zo in te richten dat de leerling de regisseur van zijn leven en leren wordt en dat ons onderwijs goed aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling. In ons onderwijs zetten we het talent en de regie van de leerling voorop.

We willen dat leerlingen op Mariëndael leren leren, gestimuleerd worden om te presteren, talenten kunnen ontwikkelen en zich als persoon kunnen ontplooien. Het is een school waar je leert voor het leven en waar de verschillen tussen mensen een uitgangspunt zijn, in plaats van een belemmering.

Ook geloven we dat er altijd groei mogelijk is. Voor deze groei is een goede samenwerking en afstemming met u als ouders nodig.

Om ons onderwijs nog beter vorm te kunnen geven, wordt er dit hele schooljaar gewerkt aan de renovatie van het schoolgebouw. Het gebouw sluit aan bij onze onderwijsvisie. Leerlingen kunnen namelijk kiezen waar, met wie en op welke manier ze hun doelen willen halen. Daarnaast past het in deze tijd door bijvoorbeeld betere klimaatbeheersing. De verbouwing vraagt wel enige flexibiliteit van leerlingen en medewerkers. Via onze website kunt u de renovatie volgen.

We wensen elkaar een goed en geïnspireerd schooljaar toe waarin we samen met leerlingen, ouders en medewerkers de uitdaging aangaan om onze mooie school en ons onderwijs stap voor stap nog beter te maken, zodat de leerling het optimale uit zichzelf kan halen.

Mocht u na het lezen van deze informatie nog vragen of opmerkingen hebben, aarzel dan niet om dit door te geven of een afspraak te maken.

Namens het team,

Edward Elenga, directeur

1 ONZE SCHOOL

4

Mariëndael biedt voortgezet speciaal onderwijs. Het onderwijsaanbod stemmen we af op de wensen en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen. We bieden diplomagericht onderwijs voor vmbo en havo.

In ons onderwijs staat de begeleidingsvraag van de leerling centraal. Met ons onderwijs bereiden we leerlingen voor op de toekomst en bieden we hen zo veel mogelijk om later te kunnen functioneren in de maatschappij, in hun leef- en werksituatie.

Ons onderwijs is vraaggestuurd, op maat en contextgericht. We stimuleren de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de leerling. Hierbij hebben we continu oog voor zijn mogelijkheden. Dit doen we in een veilige en uitdagende leeromgeving die voortdurend in ontwikkeling is.

Onze leerlingen

Onze school geeft voortgezet speciaal onderwijs aan leerlingen met een lichamelijke beperking, jongeren met een autismespectrumstoornis (ASS) en langdurig zieke leerlingen in de leeftijd van 12 tot 20 jaar. Ook jongeren met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) en jongeren met internaliserende problematiek, zoals angst of dwang, kunnen bij ons terecht. Bovendien staat onze school open voor jongeren met een behandelprogramma op revalidatiecentrum Klimmendaal.

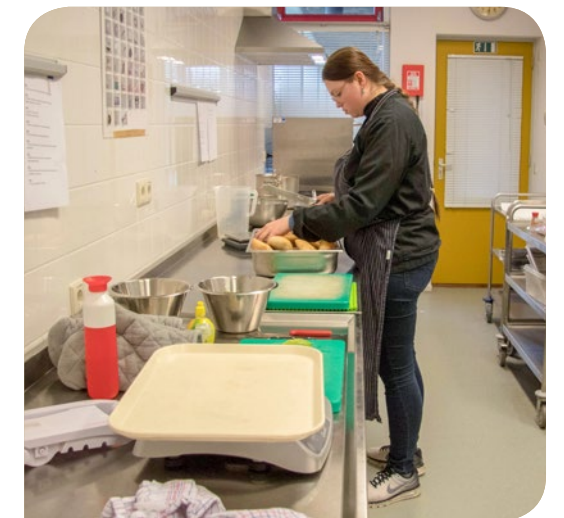
5

Schoolgrootte

Komend schooljaar krijgen ongeveer 355 leerlingen onderwijs op onze school. Ze zijn verdeeld over zo'n 25 groepen. Ons team van rond de 100 medewerkers begeleidt hen.

Leerling- en ouderparticipatie

We betrekken leerlingen bij de ontwikkelingen van ons onderwijs en onze school. Naast de medezeggenschapsraad (mr) zijn er ook meedenkavonden voor ouders.

Jaarplan

In het jaarplan worden de doelen voor een kalenderjaar geformuleerd. Deze evalueren we twee keer per jaar. Het grootste gedeelte van de doelen uit het jaarplan van 2018 is behaald. Het jaarplan kunt u opvragen bij het secretariaat. Hieronder een overzicht van de belangrijkste resultaten:

Vergroten ouderbetrokkenheid

Om de ouderbetrokkenheid te vergroten, voeren we startgesprekken aan het begin van het schooljaar. In deze gesprekken presenteert de leerling aan zijn mentor en ouders zijn doelen voor het komende schooljaar. Uit de evaluatie blijkt dat leerlingen, ouders en mentoren deze gesprekken als zinvol hebben ervaren. Komend schooljaar gaan we hiermee door.

Coaching van leerlingen

De voortgang van leerlingen willen we beter bijhouden en begeleiden. Daarom hebben docenten coachingsuren in hun agenda staan. Iedere leerling heeft elke week een coachingsgesprek. Deze gesprekken worden door docenten en leerlingen als zeer goed beoordeeld in het tevredenheidsonderzoek. Om de kwaliteit van de gesprekken te verbeteren, is er een zelfreflectie-instrument ontwikkeld voor de coaches.

Studiewijzers

Ons doel is dat leerlingen studiewijzers gebruiken bij hun planning en het stellen van hun leerdoelen. Inmiddels zijn er voor alle vakken en niveaus studiewijzers. Uit het tevredenheidsonderzoek blijkt echter dat leerlingen en medewerkers vinden dat de doelen uit de studiewijzers helderder geformuleerd moeten worden. Daarnaast is voor leerlingen nog onvoldoende duidelijk hoe de studiewijzer helpt bij de planning. Komend schooljaar gaan we aan de slag met deze twee punten.

Professionalisering

We willen dat onze medewerkers de mogelijkheid hebben om zich te ontwikkelen op gebieden waarvan zij denken dat dat nodig is. Daarom hebben we het scholingsaanbod gepersonaliseerd, zodat het aansluit bij hun leerbehoeften en persoonlijke doelen.

Doelen 2019

Onze belangrijkste doelen voor 2019 zijn:

- structureel inzicht krijgen in de opbrengsten van ons onderwijs, zodat we tijdig kunnen sturen;
- een plan opstellen voor een flexibele en duurzame organisatiestructuur die aansluit bij de voorwaarden voor gepersonaliseerd leren en de wisselende instroom van leerlingen;
- de vakdoelen voor leerlingen helder en uniform formuleren in de studiewijzers, zodat we leerlingen structureel feedback kunnen geven op de voortgang en voor hen duidelijk is wanneer ze een doel hebben behaald.

Samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor passend onderwijs aan alle leerlingen in de regio en is onder meer verantwoordelijk voor de toelaatbaarheid van leerlingen in het speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband waar u mee te maken heeft, wordt bepaald door de gemeente waarin uw zoon of dochter staat ingeschreven en de leeftijd van uw zoon of dochter. Meer informatie vindt u op www.passendonderwijs.nl. Onze school is gesitueerd in het samenwerkingsverband V(S)O 25.06, www.swv2506.nl.

2 ONS ONDERWIJS

8 **Mariëndael wil zo veel mogelijk aansluiten bij het reguliere onderwijs. Onze uitgangspunten zijn dat elke leerling zich kan ontwikkelen ondanks zijn ziekte of beperking en dat de leerling steeds meer de regisseur wordt van zijn eigen leven en verantwoordelijk wordt voor zijn leerproces. Onze grondhouding is dat we kijken naar wat de leerling wél kan en naar wat zijn talent is.**

Onze leerlingen krijgen kansen om zich te ontwikkelen dankzij voldoende structuur, vertrouwen in de groeimogelijkheden van de leerlingen en uitdagingen. De leerlingen zitten in kleine groepen met ongeveer vijftien leerlingen. Hierdoor kunnen we goed maatwerk bieden. We stellen eisen aan de leerlingen en wijzen hen zo vroeg mogelijk op hun plichten en verantwoordelijkheden. Zo leren ze omgaan met hun beperking, gaan ze hun kwaliteiten ontdekken en waarderen én bereiden we hen voor op een volwaardige plek in de maatschappij.

We lopen een stukje met de leerling mee tijdens een belangrijke periode in zijn leven. Daarbij is de voorbereiding op een goed uitstroomtraject of het halen van een diploma belangrijk, maar niet het enige. Het gaat ook om de vraag hoe we leerlingen kunnen helpen bij het zoeken van hun weg in de maatschappij, in hun leef- en werksituatie. Wij ondersteunen hen bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Het ontwikkelen van een positief en realistisch zelfbeeld hoort daarbij. We gebruiken het talent van de leerling om te werken aan zaken die van belang zijn naast het halen van een diploma.

Uitgangspunten voor ons onderwijs

Jongeren leren en ontwikkelen zich op Mariëndael vanuit de volgende uitgangspunten:

- Eigen niveau en tempo. Iedereen is anders en iedereen leert anders. Op Mariëndael werken leerlingen op hun eigen niveau en krijgen voor elk vak de tijd die ze nodig hebben. Zo sluiten we aan bij de leerbehoeften van de leerling. We verleggen grenzen met uitdagende doelen en duidelijke (succes)criteria.
- Individueel, maar niet alleen. Intensieve begeleiding is cruciaal om een individuele leerroute succesvol te maken. Leerlingen worden nauwkeurig gevolgd, aangemoedigd en geadviseerd. Elke leerling heeft wekelijks een coachgesprek met zijn persoonlijke coach. In deze gesprekken waar de doelen centraal staan, wordt de afgelopen week geëvalueerd en wordt vooruit gekeken naar de komende week. Besproken wordt aan welke doelen wordt gewerkt en welke activiteiten moeten worden gepland om de doelen te behalen. De leerlingen werken met een logboek, dat als basis voor het coachgesprek wordt gebruikt. De ouders kijken hierin mee en kunnen via het logboek reageren naar de mentor of de vakdocent. We vinden feedback (geven en ontvangen) en reflecteren noodzakelijk om te kunnen leren.
- Leren leren. Voordat leerlingen iets leren, moeten ze wel weten hoe ze moeten leren. Het gaat hierbij om kennisontwikkeling en om de vorming en de ontplooiing van de leerling als persoon. Leren leren gaat verder dan leerstijl. Het omvat ook het reflecteren op de gebruikte methodiek van leren en de gewoontes van de leerling bij het leren.

Regie over het leren

We willen de leerling de regie over het eigen leren geven door hem verantwoordelijk te maken voor zijn leren. We richten het onderwijs zo in dat de leerling de mogelijkheid krijgt om het stuur geleidelijk over te nemen van de docent (regisseurschap). Dat kan alleen door elke leerling zo gepersonaliseerd mogelijk onderwijs te bieden. Onderwijs waarbij de leerling keuzes leert maken, bijvoorbeeld met betrekking tot leerdoelen, leertempo, leerstrategieën, leertijden, leerplekken en leerpartners. Die verworven leerhouding neemt de leerling mee in zijn verdere leven: in een veranderende maatschappij waarin 'een leven lang leren' normaal en noodzakelijk is.

Stamgroeptijd

Iedere leerling start elke dag in zijn stamgroep, van 08.40 tot 09.15 uur. De leerling krijgt tijdens de stamgroeptijd ondersteuning op maat bij het stellen van doelen, het reflecteren en het voorbereiden van het coachingsgesprek. Het logboek wordt door leerlingen iedere dag tijdens de stamgroeptijd ingevuld. Verder wordt er aandacht besteed aan groepsvorming, aan het nieuws van de dag en aan het rooster van de dag.

Vaste uren en flexuren

In het rooster van de leerlingen staan vaste uren en flexuren. De vaste uren zijn verplichte uren. Afhankelijk van het leerjaar, de opleiding en de gekozen profielen worden de verplichte uren en vakken vastgesteld. Het gaat hier ook over praktische vakken, creatieve vakken en bewegingsonderwijs.

De flexuren zijn keuze-uren en bedoeld voor ondersteuning en verdieping. Alles op het gebied van leren leren, leren leven en leren kiezen valt onder de flexuren. De leerling heeft hierdoor de mogelijkheid om meer tijd in een bepaald vak te steken. De leerling maakt samen met zijn coach (en vakdocenten) de keuzes voor de flexuren. Bij verdieping gaat het om vrije tijd, vakoverstijgende competenties en loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB).

Talentontwikkeling

Wij willen onze leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden op een vervolg na Mariëndaal. Daarom werken leerlingen naast het reguliere lesprogramma aan vakoverstijgende vaardigheden en competenties. Het oefenen van deze competenties komt ook tijdens de talenttweedaagse aan bod.

Gedurende het schooljaar is er vier keer een talenttweedaagse. Leerlingen maken een keuze voor een talentlijn en werken aan de verschillende vaardigheden en competenties binnen dezelfde talentlijn. Er zijn vier talentlijnen: Sport, Cultuur, Techniek en Voeding. Er zijn vijf competenties waar specifiek aan gewerkt wordt: zelfstandig werken, plannen en organiseren, omgaan met veranderingen, presenteren en samenwerken.

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding

Het doel van LOB is dat de leerling leert zelf zijn loopbaanontwikkeling vorm te geven. Door systematisch te reflecteren op het eigen handelen en op ervaringen, worden toekomstige opleidingen en werkplekken die bij de leerling passen, steeds duidelijker.

Centraal staan de 'loopbaancompetenties':

- Wat kan ik het best en hoe weet ik dat? (kwaliteitsreflectie)
- Waar ga en sta ik voor en waarom dan? (motievenreflectie)
- Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan? (werkexploratie)
- Hoe bereik ik mijn doel en waarom op deze manier? (loopbaansturing)
- Wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom diegene? (netwerken)

De leerlingen maken hun loopbaanontwikkeling inzichtelijk in een loopbaandossier, een digitaal portfolio. In dit portfolio wordt gereflecteerd op activiteiten die zijn uitgevoerd en die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de loopbaancompetenties.

De activiteiten in de onderbouw zijn gericht op het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld, oriëntatie op beroepsrichtingen en werkomgevingen. Dit leidt tot een profielkeuze in de bovenbouw. In de bovenbouw wordt gereflecteerd op activiteiten als stages, bedrijfsexcursies, netwerken, een dag meelopen in een bedrijf en open dagen. Op die manier komt de leerling tot een passende vervolgopleiding.

Leerroutes en uitstrooprofielen

Onze school biedt het uitstrooprofiel vervolgonderwijs (leerroute 6). De meeste leerlingen zullen uitstromen naar het mbo.

Daarnaast behoort (tussentijdse) uitstroom naar een reguliere school tot de mogelijkheden wanneer de leerling op een reguliere school de ondersteuning kan krijgen die nodig is.

Opleidingen en profielen

We bieden onze leerlingen diplomagericht onderwijs. Daarbij hebben leerlingen de volgende mogelijkheden:

Vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg

Binnen de beroepsgerichte leerwegen volgen leerlingen het profiel Dienstverlening & Producten (D&P). D&P is een breed profiel met aandacht voor competenties en talenten. Leerlingen kunnen praktijkervaringen opdoen die bijdragen aan een realistisch zelfbeeld. Eerst krijgen leerlingen een brede oriëntatie op beroepsrichtingen. Daarna begeleiden we hen naar een onderbouwde keuze voor een vervolgopleiding. Met D&P krijgen leerlingen de kans zich theoretisch, praktisch en persoonlijk te ontwikkelen en zo hun competenties te vergoten. In vier jaar tijd werken we toe naar een afsluitend examen. Het behalen van deelcertificaten is mogelijk.

Vmbo theoretische leerweg

Deze opleiding is theoretisch georiënteerd. In de bovenbouw kiezen leerlingen voor een profiel: Zorg & welzijn, Techniek of Economie. In vier jaar tijd werken we toe naar een afsluitend examen.

Havo

In de bovenbouw kiezen de leerlingen een profiel. Ze kunnen kiezen uit de profielen Cultuur & maatschappij, Economie & maatschappij, Natuur & gezondheid of Natuur & techniek.

Als het passend is bij het traject van de leerling, verlengen we een opleiding met een jaar. Vmbo duurt dan vijf jaar en havo zes jaar. Dit nemen we dan op in het ontwikkelingsperspectief. De leerling doet in dat geval gespreid examen, dat wil zeggen dat hij in het voorlaatste jaar vakken afsluit en in het laatste jaar de resterende vakken. Leerlingen kunnen ook op een hoger niveau een vak afsluiten.

Schakelklassen

In de schakelklassen geven we les aan specifieke groepen leerlingen die we in de reguliere klassen niet voldoende kunnen bieden. Iedere schakelklas heeft een eigen looptijd (variërend van acht weken tot een jaar) en een eigen specifieke doelgroep.

Leerlingen in schakelklas 1 en 2 zijn vaak om uiteenlopende redenen al lange tijd niet naar school geweest. In de eerste fase werken we aan terugkeer naar school. Vakinhoudelijk onderwijs staat in de eerste acht weken op de achtergrond. Het gaat vooral om het vergroten van zelfvertrouwen en het je weer veilig voelen in een groep. In schakelklas 3 volgen leerlingen onderwijs die een revalidatietraject volgen op Klimmendaal.

Begeleiding in de klas

De mentor is de spil in het schoolleven van leerlingen en de eerstverantwoordelijke voor het begeleiden van leerlingen op sociaal-emotioneel en cognitief gebied. Hij heeft wekelijks een coachgesprek met de leerling over zijn voortgang. Ook is hij het aanspreekpunt voor ouders.

De leerlingen krijgen les van de mentor en van vakdocenten. De vakdocenten begeleiden de leerlingen vakinhoudelijk. Hierdoor waarborgen we de kwaliteit van het onderwijs. De mentor en vakdocenten leveren informatie voor de besprekingen van de Commissie voor de Begeleiding (CvdB).

Behalve de mentor en vakdocenten kunnen de volgende disciplines bij de begeleiding van de leerling worden betrokken: psycholoog/orthopedagoog, leerlingencoach, onderwijsondersteuner, maatschappelijk werker, didactisch ondersteuner (Didon) en trajectbegeleider.

Ontwikkelingsperspectief

Voor elke leerling wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld voor de lange termijn. Hierin zijn de verwachte ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling beschreven voor een periode van maximaal vier jaar. Ook is het verwachte uitstroomprofiel beschreven. Belangrijke factoren voor het opstellen van het ontwikkelingsperspectief zijn het ontwikkelingsniveau, de ondersteuningsbehoefte en omstandigheden die van invloed zijn op de ontwikkeling. Het OPP wordt met de ouders besproken en door hen ondertekend.

Handelingsplan

Het ontwikkelingsperspectief vormt, samen met de leerlijn die de leerling volgt, de basis voor het handelingsplan van de leerling. Bij de start van het schooljaar heeft de leerling samen met zijn ouders een startgesprek met de mentor, waarin de doelen voor het komende jaar worden besproken. Deze worden opgenomen in het handelingsplan. In april presenteert de leerling aan ouders en mentor zijn voortgang en worden doelen eventueel bijgesteld.

Plannen en volgen

Wij plannen en volgen de ontwikkeling en het leerproces van onze leerlingen met een digitaal systeem. Leerlinggegevens en vorderingen worden in dit systeem bijgehouden. Ouders en leerlingen kunnen de voortgang volgen in het leerling-informatiesysteem SOM.

Commissie voor de Begeleiding

De Commissie voor de Begeleiding (CvdB) bespreekt drie keer per jaar de voortgang van iedere leerling. De CvdB is een multidisciplinaire overleggroep, die minimaal bestaat uit de teamleider, mentor, een didactisch ondersteuner en een psycholoog of orthopedagoog. Maatschappelijk werk en trajectbegeleider kunnen op afroep aansluiten. Uit de CvdB kunnen mogelijk (complexe) begeleidingsvragen voortkomen voor de CvdB artsenvergadering. In de CvdB artsenvergadering zitten naast de disciplines uit de CvdB ook een psychiater en een schoolarts.

Inspectie van het Onderwijs

Tijdens het laatste inspectiebezoek heeft de Inspectie van het Onderwijs onze school beoordeeld als voldoende en een basisarrangement toegekend.

Opbrengsten

Van de 111 leerlingen die zijn uitgestroomd is 70% uitgestroomd volgens het niveau dat we hadden opgenomen in het ontwikkelperspectiefplan (OPP). Onze schoolnorm is 75%. Een aantal leerlingen is op een hoger niveau uitgestroomd, een aantal leerlingen is uitgestroomd naar arbeid in plaats van mbo of hbo en een aantal volgt geen vervolgonderwijs door zorg of behandeling. We zien dat deze groep elk jaar groter wordt.

Bestendinging

We hebben niet van alle leerlingen kunnen achterhalen of ze nog steeds op dezelfde plek zitten. Mbo's en hbo's geven door de Algemene verordening gegevensbescherming geen informatie meer over hun studenten. Van de 106 leerlingen over wie we wel informatie hebben gekregen, zit 74% nog op de oorspronkelijke uitstroomlocatie. Hierdoor halen we net niet de norm die we als school voor bestendinging hadden gesteld, namelijk 75%. Dat komt door op- en afstroom, maar ook door de groeiende groep leerlingen die voor zorg of behandeling thuis komt te zitten. We nemen deel aan het project Lerende Regio Arnhem. Bedoeld om het aantal uitvallers in het mbo te verminderen. We verwachten dat dit helpt om onze bestendinging te verbeteren.

Slagingspercentage

In 2018 slaagde 100% van de examenkandidaten op zowel vmbo als havo. Daar zijn we uiteraard erg blij mee. De schoolnorm van 90% is hiermee ruimschoots behaald.

Uitstroom

Schooljaar	2017-2018	2016-2017
totaal uitgestroomd	111	122
PRO (praktijkonderwijs)	4	2
Voortgezet speciaal onderwijs	10	15
Gecombineerd brugklas havo/vwo	-	1
Basis-/kaderberoepsgerichte leerweg	4	0
Theoretische leerweg	2	2
Havo	3	2
Vwo	2	2
Vavo	2	3
Mbo 1	4	12
Mbo 2	12	9
Mbo 3/4	35	35
Hbo	8	9
Arbeid	7	7
Dagbesteding	7	7
Overig	11	16

3 ONDERSTEUNING

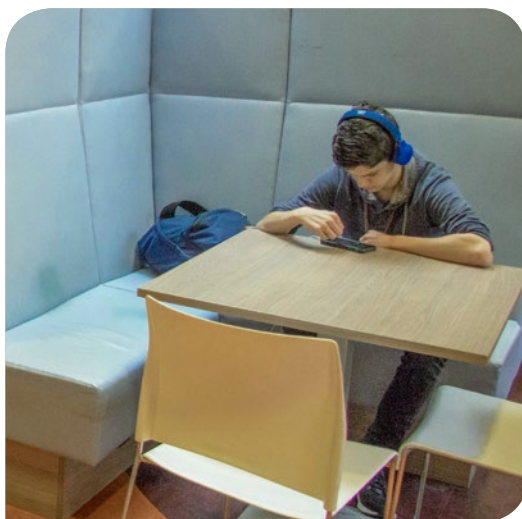
16 Omdat veel van onze leerlingen extra ondersteuning nodig hebben, bieden we hiervoor samen met partners een specifiek zorgaanbod. We streven ernaar om onderwijs en zorg zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Therapeutische activiteiten voor de leerlingen die worden behandeld door revalidatiecentrum Klimmendaal, zijn afgestemd op het onderwijs en vinden plaats in een speciale ruimte. Ook kan het voorkomen dat de therapeut de klas in komt voor observatie of om de leraar te adviseren. Als er langdurig therapie nodig is, dan verwijzen we vaak door naar externe instanties.

Op onze school bieden gespecialiseerde medewerkers extra ondersteuning en begeleiding. Die worden gegeven door bijvoorbeeld de decaan, de psycholoog, de didactisch ondersteuner, de trajectbegeleider van het stagebureau of de maatschappelijk werker. Daar waar nodig worden onderwijs-ondersteuners ingezet om de docenten bij de lessen te ondersteunen. Onze school maakt verder gebruik van de diensten van een medewerker die medische handelingen verricht.

Speciale voorzieningen

In onze school zijn speciale voorzieningen aanwezig, zodat de leerling de juiste begeleiding kan krijgen. Denk aan een rustkamer, aangepast sanitair en een stiltelokaal voor tijdens pauzes.

Jeugdgezondheidszorg op school

Alle jongeren in Nederland hebben recht op dezelfde preventieve gezondheidszorg. Zo krijgen alle veertienjarigen een gezondheidsonderzoek. De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van Hulpverlening Gelderland Midden voert die uit. Zo sporen ze in een vroeg stadium factoren op die de groei en ontwikkeling van een leerling kunnen verstoren.

4 OUDERS EN SCHOOL

Een directe lijn tussen school, leerling en ouders vinden wij belangrijk. Neem gerust contact op met de mentor als er zaken zijn waarover u de school wilt informeren of waarover u zich zorgen maakt. Verder horen wij de stem van ouders ook via de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

Ouderavonden en oudergesprekken

Een aantal keer per jaar organiseren we een ouderavond. U kunt hierbij denken aan:

- start- en evaluatiegesprekken aan het begin en het einde van het schooljaar
- thema-avonden
- mentorgesprekken
- 10-minutengesprekken met vakdocenten

We informeren u hierover via de website of e-mail.

Informatievoorziening

Via onze website www.mariendael.nl houden wij u op de hoogte van de dagelijkse gang van zaken. U vindt hier belangrijke data, actuele thema's en activiteiten. Om goed op de hoogte te blijven is het de moeite waard om regelmatig de website te bezoeken. Ook kunnen ouders de voortgang van hun zoon of dochter volgen in het leerlinginformatiesysteem SOM. Aan het begin van het schooljaar ontvangt u informatie over de inlogcode van SOM.

Medezeggenschap

De Wet medezeggenschap op scholen bepaalt dat de medezeggenschapsraad (mr) instemmings- en adviesbevoegdheid heeft op schoolniveau. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (gmr) heeft instemmings- en adviesbevoegdheid over een groot aantal beleidsonderdelen op bovenschools niveau.

Directe
lijn tussen
school
en ouders

- De mr fungeert als gesprekspartner voor de directie over schoolse zaken. In de mr zitten vertegenwoordigers van onze school en ouders van onze leerlingen.
  - De gmr bestaat uit een vertegenwoordiging van personeel en ouders van de scholen van De Onderwijsspecialisten.
  - Drie keer per jaar is er een mr-platform, bestaande uit vertegenwoordigers van alle mr's. Het doel is informatie uitwisselen over onderwerpen die van toepassing zijn op het merendeel van de aangesloten scholen.
- Alle bevoegdheden van de mr en gmr en de procedure voor verkiezingen zijn in een reglement vastgelegd.

Ouderbijdrage

Wij vragen u jaarlijks een vrijwillige financiële bijdrage. Deze wordt gebruikt voor het bekostigen van excursies, het bezoeken van een voorstelling, een sportactiviteit of andere activiteiten.

De school beheert de bijdragen en verantwoordt deze in een financieel jaarverslag. Aan het begin van het schooljaar ontvangt u meer informatie over de hoogte van het bedrag. Het gaat om een vrijwillige bijdrage. Afzien van betaling heeft geen consequenties voor de deelname van uw kind; wel vinden we het prettig wanneer u hierover de directeur van de school informeert.

De werkweek is onderdeel van het lesprogramma. In het eerste en het vierde leerjaar gaan leerlingen op werkweek. Het eerste leerjaar blijven de leerlingen in Nederland. De kosten voor dit kamp zijn 150 euro. De werkweek van de vierdejaars wordt gehouden in het buitenland en kost rond de 400 euro. Als deelnamekosten een belemmering zijn dan kunnen onze schoolmaatschappelijkwerkers u helpen met het aanvragen van financiële ondersteuning.

5 VAKANTIES, SCHOOLTIDEN EN VERZUIM

De eerste schooldag is maandag 19 augustus 2019.

Jaarplanning**2019**

Studiedag	24 september
Studiedag	11 oktober
Herfstvakantie	14 oktober t/m 18 oktober
Studiedag	26 november
Kerstvakantie	23 december t/m 3 januari

2020

Studiedag	30 januari
Voorjaarsvakantie	24 februari t/m 28 februari
Studiedag	2 maart
Paasvakantie	10 april t/m 13 april
Meivakantie	20 april t/m 5 mei
Hemelvaartvakantie	21 mei t/m 22 mei
Pinkstervakantie	29 mei t/m 1 juni
Studiedag	2 juni
Studiedag	2 juli
Zomervakantie	13 juli t/m 21 augustus

Op studiedagen zijn de leerlingen vrij.

Schooltijden

Wij hanteren een continuooster. De schooltijden zijn voor alle leerlingen van maandag tot en met vrijdag van 08.40 uur tot 14.30 uur.

Pauses

De lestijden inclusief pauzetijd staan in het rooster dat de leerling aan het begin van het schooljaar ontvangt. De ochtendpauze duurt 15 minuten, de middagpauze duurt 30 minuten. De pauze moet voor iedereen veilig zijn. Daarom houdt iedere leerling pauze op de manier die het beste bij hem past en houden onze medewerkers ook buiten toezicht. Voor leerlingen die hulp nodig hebben bij het eten, is assistentie aanwezig.

Leerlingen die niet tegen de drukte in de aula kunnen, kunnen pauzeren in het stiltelokaal. De Commissie voor de Begeleiding geeft toestemming voor gebruik van dit lokaal.

Leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor hun gedrag, ook tijdens de pauzes. Leerlingen van leerjaar 1 en 2 blijven tijdens de pauzes op het schoolterrein. Dat geldt in principe ook voor de oudere leerlingen. Vanaf het derde leerjaar mogen leerlingen het terrein verlaten. Wilt u dit als ouder niet? Laat dit dan schriftelijk aan ons weten. We verwachten dat alle leerlingen op tijd terug zijn in de les. Zie ook de schoolregels op onze website: www.mariendael.nl. Als leerlingen een medisch protocol hebben, dan gelden de afspraken die daarin staan.

Melden van verzuim

Als uw zoon of dochter ziek is of door een andere reden niet aanwezig kan zijn, kunt u tussen 07.45 uur en 08.30 uur naar school bellen of een mail sturen. Wanneer uw zoon of dochter therapie heeft, moet u dit bij ziekte zelf aan Klimmendaal doorgeven. Leerlingen van 18 jaar en ouder mogen zichzelf afmelden bij ziekte. Graag zo snel mogelijk melden als uw zoon of dochter weer beter is.
T 026 - 352 66 00
E vs0-verzuim@mariendael.nl

Onderwijsuren op jaarbasis

Onze leerlingen moeten minimaal 1.000 uren onderwijstijd per jaar volgen. Onze vakantieregeling en jaarplanning zijn hierop gebaseerd.

Vrijstellingen en ontheffingen

In sommige gevallen kunnen leerlingen niet het voorgeschreven aantal lessen volgen, bijvoorbeeld om medische redenen. U wordt verzocht deze situatie bij de start van het schooljaar, of het moment waarop uw zoon of dochter naar school gaat, te bespreken met de schoolleiding. Na overleg wordt dan bepaald of er vrijstelling wordt verleend of kan worden aangevraagd voor een deel van de lessen. Vrijstelling kan in sommige gevallen worden verleend door het bevoegd gezag van de school of moet worden aangevraagd bij de Onderwijsinspectie. Voor meer informatie over vrijstellingen en ontheffingen kunt u terecht bij de schoolleiding.

Bijzonder verlof

Alleen bij uitzondering kan een leerling bijzonder verlof krijgen. In alle gevallen moet u het verzuim schriftelijk aanvragen bij de teamleider.

6 VEILIGHEID

Goed onderwijs is ook veilig onderwijs. In een veilige omgeving en in een veilig klimaat komen leerlingen optimaal tot leren en ontwikkeling. Daarom besteedt onze school aandacht aan het verder ontwikkelen en borgen van de fysieke en sociale veiligheid.

Onze school heeft hiervoor een schoolveiligheidsplan opgesteld. Hierin staat beschreven hoe we een veilig klimaat voor onze leerlingen en medewerkers realiseren. Daarnaast besteden we op school aandacht aan thema's zoals pesten, alcohol en drugs.

Zo gaan we met elkaar om

We zijn ervan overtuigd dat leerlingen, medewerkers en ouders zich prettiger en veiliger op school voelen wanneer we afspraken met elkaar maken over de wijze waarop we met elkaar omgaan. Die afspraken hebben we voor medewerkers vastgelegd in een gedragscode, voor leerlingen staan ze in de schoolregels. Zo weet iedereen wat we wel en niet acceptabel vinden van elkaar, waar de grenzen liggen en wat er gebeurt als deze worden overschreden. In verschillende protocollen hebben we vervolgens onder andere vastgelegd wanneer we overgaan tot het geven van een time-out of schorsing, aangifte doen, of een leerling verwijderen van school en hoe we hiermee omgaan. Bij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling handelen we volgens de meldcode. De protocollen en meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling zijn op school in te zien.

Vertrouwenspersoon

Mocht u of uw kind toch geconfronteerd worden met ongewenst gedrag, maak dit dan bespreekbaar met de leraar, de directie of de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon heeft een speciale taak in het begeleiden en adviseren van leerlingen en ouders bij ongewenst gedrag. De vertrouwenspersoon geeft bijvoorbeeld advies over mogelijke vervolgstappen. De vertrouwenspersonen op onze school zijn Karel Speth en Marleen Strengers. Hun gegevens vindt u op de contactpagina. U kunt ook een beroep doen op de externe vertrouwenspersoon van De Onderwijsspecialisten of op de landelijke vertrouwensinspecteur. De contactgegevens vindt u op de laatste pagina van deze gids.

Klachten

Het kan gebeuren dat u niet tevreden bent over de gang van zaken in de school. In de meeste gevallen is dit op te lossen door in gesprek te gaan met de leraar of mentor. Als dit gesprek niet leidt tot een bevredigende uitkomst, dan volgt een gesprek met de teamleider of de schooldirecteur. Als ook dit niet het gewenste resultaat oplevert, dan kunt u terecht bij het college van bestuur van De Onderwijsspecialisten. U kunt ook altijd terecht bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs. De (externe) vertrouwenspersoon kan u hierin ondersteunen. De contactgegevens vindt u op de laatste pagina van deze gids.

7 HANDIG OM TE WETEN

22 Verzekering door school

Voor onze leerlingen hebben wij een collectieve ongevallenverzekering afgesloten. Deze verzekering dekt de schade van lichamelijk letsel dat als gevolg van ongevallen is ontstaan. De verzekering is van toepassing tijdens:

- het verblijf in het schoolgebouw en op het schoolterrein, gedurende de openstelling van school en als er toezicht is van onderwijzend personeel;
- de gymlessen onder gediplomeerd toezicht;
- excursies, vervoer, stages, sportwedstrijden, museumbezoek, muziek- en toneelvoorstellingen die plaatsvinden onder toezicht van personeel;
- het rechtstreeks van huis naar school gaan en omgekeerd, of het van huis of school gaan naar een andere plaats die door een medewerker van school is aangegeven, en omgekeerd.

Eventuele schade geeft u zo spoedig mogelijk door bij de administratie van de school. Schade wordt geregeld volgens de polisvoorwaarden.

Verzekering door ouders

De schoolverzekering dekt geen materiële schade of vermissing en is geen auto-ongevallenverzekering. Ook het dragen van een bril en/of hulpstukken is op eigen risico. De school is ook niet aansprakelijk voor (schade door) onrechtmatig gedrag van leerlingen. Daarom is het belangrijk dat ouders een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering afsluiten.

Internetprotocol

Onze school heeft een draadloos netwerk. Leerlingen moeten een gebruikersnaam en wachtwoord bij ons halen om te kunnen inloggen op dit netwerk. We hanteren op school een strikt veiligheids- en internetprotocol met gedragsregels. Het basisidee van dat protocol is: internet gebruik je voor schoolse zaken. En misbruik (pesten, illegaal downloaden) wordt bestraft. Het protocol vindt u op onze website. We geven al onze leerlingen voorlichting over het gebruik van internet.

Medicijngebruik en medisch protocol

Aan het begin van het schooljaar ontvangt u een formulier, waarop u kunt vermelden welke medicijnen uw zoon of dochter gebruikt en welke (medische) begeleiding hij of zij nodig heeft. Wellicht heeft uw zoon of dochter een medisch protocol. Het is belangrijk dat u ons duidelijke en actuele informatie geeft over het medicijngebruik of het medisch protocol van uw zoon of dochter. Geef medicijnen ook altijd veilig en in de juiste dosering mee naar school, in de originele verpakking en met bijsluiters. Ouders zijn verantwoordelijk voor het doorgeven van veranderingen in de medicatie of dosering of bij het medisch handelen (in geval van een protocol). Wij hebben uw schriftelijke toestemming nodig om medicijnen toe te mogen dienen.

Sponsoring

De school maakt geen gebruik van geld, goederen of diensten, waarvoor een sponsor een tegenprestatie verlangt in schoolverband.

Iedereen is anders en leert anders

Foto en film

Voor het gebruik van beeldmateriaal van uw kind, vragen wij uw toestemming. Ook vragen wij toestemming aan uw kind zodra hij of zij 16 jaar wordt. Zorgvuldig, integer en positief gebruik van beeldmateriaal staat voorop. Beeldmateriaal wordt beveiligd opgeslagen en de toegang daartoe is beperkt. Als we een portretfoto of beeldmateriaal van uw kind voor een campagne willen gebruiken, nemen we altijd apart contact met u op om hiervoor toestemming te vragen. U kunt uw toestemming op elk gewenst moment weer intrekken. In het privacyreglement is beschreven hoe we omgaan met beeldmateriaal, bewaartermijnen en privacy. Desgewenst kunt u dit reglement op school inzien.

Bescherming persoonsgegevens

We gaan zorgvuldig om met de privacy van onze leerlingen. Voor het geven van onderwijs en begeleiding en de administratie van de school, worden gegevens over uw kind vastgelegd. Dit is beperkt tot informatie die strikt noodzakelijk is voor het onderwijs. De gegevens worden beveiligd opgeslagen en de toegang tot deze gegevens is beperkt. De school maakt ook gebruik van digitaal leer materiaal. De leveranciers van deze leer materialen ontvangen een beperkt aantal leerlinggegevens. We hebben met hen afspraken gemaakt over het gebruik van deze gegevens, zodat misbruik wordt voorkomen. Leerlinginformatie wordt alleen gedeeld met andere organisaties als ouders hier toestemming voor geven of als uitwisseling verplicht is volgens de wet. In het privacyreglement is beschreven hoe we omgaan met leerlinggegevens en wat de rechten zijn van ouders en leerlingen. Desgewenst kunt u dit reglement op school inzien.

Schoolregels

We hebben op onze school duidelijke regels en daar houden we ons ook aan. U vindt deze regels op onze website www.mariendael.nl.

Leerboeken lenen

Wij bieden de leerboeken in bruikleen aan. Bij uitreiking van het boekenpakket controleert de leerling het pakket op volledigheid, schade en omschreven schade en tekent voor ontvangst. Voor het boekenmagazijn geldt een uitleenreglement, dit vindt u op onze website www.mariendael.nl. Bij sommige vakken gebruiken we digitaal leer materiaal. Leerlingen krijgen van school een tablet. Hiervoor ondertekenen leerlingen en hun ouder(s) een gebruikersovereenkomst.

Schoolfeest

Eén keer per jaar organiseren we voor de leerlingen en het personeel een schoolfeest.

Tegemoetkoming studiekosten en -financiering

In een aantal gevallen kunnen ouders een tegemoetkoming in de studiekosten aanvragen. Over de hoogte van het lesgeld voor het schooljaar 2019-2020 en over de mogelijkheden van een tegemoetkoming in de studiekosten leest u alles in de brochure Tegemoetkoming schoolkosten en studiefinanciering, een uitgave van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. U vindt deze informatie ook op: www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw.

CONTACT

26

Mariëndael

Middachtensingel 12
6825 HN Arnhem
T 026 – 352 66 00
info@mariendael.nl
www.mariendael.nl

Directeur

Edward Elenga

Teamleiders

Sander van den Brink: onderbouw
Mark Faaij en Sander Cok: bovenbouw vmbo bb/kb/tl
Hennie Hengelaar: bovenbouw havo
Suzanne Meijer: schakelklassen

Ziekmelding

Als uw zoon of dochter ziek is, kunt u tussen 07.45 en 08.30 uur naar school bellen of een mail sturen. Leerlingen van 18 jaar en ouder mogen zichzelf afmelden bij ziekte. Graag zo snel mogelijk melden als uw zoon of dochter weer beter is.
T 026 – 352 66 00
vso-verzuim@mariendael.nl

Medezeggenschapsraad

mr-arnhem@mariendael.nl

Leerlingenadministratie

vso-leerlingenadministratie@mariendael.nl

Interne vertrouwenspersonen

Karel Speth
k.speth@mariendael.nl
Marleen Strengers
m.strengers@mariendael.nl

Verpleegkundige/ziekenverzorgende van GTS-zorg

VSO-ziekenverzorgende@mariendael.nl

Externe vertrouwenspersonen

Chiene Hulst
M 06 – 45 43 42 66
chienehulst@externevertrouwenspersonen.nl

Cor van Duinhoven

M 06 – 11 35 52 80
corvanduinhoven@externevertrouwenspersonen.nl

Landelijke vertrouwensinspecteur

T 0900 – 111 31 11

Landelijke klachtencommissie Onderwijs

Onderwijsgeschillen
Postbus 85191
3508 AD Utrecht
T 030 – 280 95 90
F 030 – 280 95 91
info@onderwijsgeschillen.nl

De Onderwijsspecialisten

College van bestuur
Postbus 821
6800 AV Arnhem
T 026 – 353 74 80
cvb@deonderwijsspecialisten.nl
www.deonderwijsspecialisten.nl

Klimmendaal

Heijenoordseweg 5
6813 GG Arnhem
T 026 – 352 61 00
www.klimmendaal.nl

COLOFON

tekst | De Onderwijsspecialisten
fotografie | Ayşe Wijmenga, Utrecht
ontwerp | Mariël Hoogeslag voor Loep ontwerp, Arnhem
vormgeving | fwd concept, Deventer
datum | juni 2019

MARIËNDAEL

Middachtensingel 12 | 6825 HN Arnhem

T 026 - 352 66 00

info@mariendael.nl

www.mariendael.nl

Mariëndael maakt deel uit van De Onderwijsspecialisten

www.deonderwijsspecialisten.nl